

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ:

LEGE

pentru aprobarea participării României la

Acordul parțial extins privind Registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei, instituit prin Rezoluția CM/Res(2023)3, adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la Strasbourg, la 12 mai 2023

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Prezentul proiect de lege este inițiat în vederea aprobării participării României la *Acordul parțial extins privind Registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei*.

Rezoluția Statutară nr. 93 (28) prevede că Acordurile parțial extinse reprezintă o formă de cooperare care implică participarea unora dintre statele membre ale Consiliului Europei și a unor state care nu sunt membre ale Consiliului Europei. Altfel spus, termenul “*parțial*” evocă faptul că nu toate statele membre ale Consiliului Europei participă la activitățile pe care le implică respectivul demers, în timp ce termenul “*extins*” vizează faptul că inițiativa în cauză este deschisă și participării altor actori internaționali, state sau organizații internaționale, care nu sunt membri ai Consiliului Europei.

Acordurile parțial extinse **nu** sunt tratate internaționale, ci o formă de cooperare cu buget și modalități de lucru proprii, care prezintă o serie de avantaje operaționale, fiind flexibilă din punct de vedere al organizării structurilor și procedurilor.

Prin decizia din 19 aprilie 2023, Comitetul Miniștrilor a autorizat înființarea Registrului daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei sub forma unui Acord parțial extins în cadrul Consiliului Europei.

	<p>Acordul parțial extins privind Registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei a fost instituit prin Rezoluția CM/Res(2023)3, adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 12 mai 2023.</p> <p>Următoarele state, membre ale Consiliului Europei, au convenit asupra instituirii acestui mecanism: Austria, Belgia, Croația, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Georgia, Germania, Grecia, Islanda, Irlanda, Italia, Letonia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg, Malta, Republica Moldova, Monaco, Muntenegru, Țările de Jos, Republica Macedonia de Nord, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, San Marino, Republica Slovacă, Slovenia, Spania, Suedia, Ucraina și Regatul Unit. De asemenea, Uniunea Europeană, Canada, Japonia și Statele Unite ale Americii s-au alăturat acestui demers.</p>
<p>2.2 Descrierea situației actuale</p>	<p>Elemente de context</p> <p>În condițiile războiului Federației Ruse împotriva Ucrainei, Consiliul Europei a fost una dintre organizațiile internaționale care a condamnat în termenii cei mai duri respectiva agresiune, adoptând decizii concrete în acest sens.</p> <p>Astfel, la 16 martie 2022, Comitetul Miniștrilor din cadrul Consiliului Europei a decis excluderea Federației Ruse din Consiliul Europei în urma agresiunii sale împotriva Ucrainei, evidențiind că o astfel de agresiune constituie o încălcare gravă, de către Federația Rusă, a obligațiilor ce îi revin în baza art. 3 din Statutul Consiliului Europei și în baza dreptului internațional.</p> <p>Ulterior, mai multe documente adoptate atât la nivelul ONU, cât și la nivelul Consiliului Europei, au evidențiat necesitatea reparării integrale pentru prejudiciile cauzate de încălcările dreptului internațional săvârșite de Federația Rusă în Ucraina</p> <p>Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (AG ONU) nr. A/RES/ES-11/5 din 14 noiembrie 2022, intitulată "<i>Agresiunea împotriva Ucrainei: căi de atac și reparații</i>", recunoaște, printre altele, că Federația Rusă trebuie să suporte consecințele juridice ale tuturor faptelor sale ilicite pe plan internațional din Ucraina sau împotriva Ucrainei, inclusiv să repare prejudiciile și toate daunele cauzate de astfel de fapte. Rezoluția AG ONU amintită anterior menționează, în plus, necesitatea înființării, în cooperare cu Ucraina, a unui mecanism internațional pentru</p>

repararea prejudiciilor rezultate din faptele internaționale ilicite ale Federației Ruse în Ucraina.

Aceste aspecte sunt menționate și în decizii ale Comitetului Miniștrilor, din 15 septembrie 2022 și 24 februarie 2023, care fac referire la repararea integrală pentru prejudiciile cauzate de încălcările dreptului internațional săvârșite de Federația Rusă în Ucraina.

De asemenea, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a lansat, în Rezoluția 2482 (2023) privind aspecte juridice și încălcări ale drepturilor omului legate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei, un apel adresat statelor membre ale acestei organizații privind înființarea unui mecanism internațional de compensare și, în primă fază, a unui registru internațional al daunelor.

Acordul parțial extins privind Registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei a fost instituit prin Rezoluția CM/Res(2023)3, adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 12 mai 2023. Această rezoluție conține în anexă Statutul Registrului.

Principalele prevederi ale Statutului Registrului

1. Registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei (denumit în continuare "*Registrul*") servește la înregistrarea, sub formă documentară, a probelor și informațiilor privind cererile de despăgubire pentru daunele, pierderile sau prejudiciile cauzate, la 24 februarie 2022 sau după această dată, pe teritoriul Ucrainei, prin faptele ilicite la nivel internațional ale Federației Ruse în Ucraina sau împotriva Ucrainei.

Funcțiile Registrului sunt prevăzute în art. 2 al Acordului parțial extins. Astfel, Registrul primește și prelucrează informațiile referitoare la cereri de despăgubire și probe; structurează, clasifică și organizează astfel de cereri, evaluează și determină eligibilitatea cererilor în vederea înscrierii lor în Registru și înregistrează cererile eligibile în scopul examinării și soluționării lor viitoare.

Registrul **nu** are nicio funcție jurisdicțională de soluționare a cererilor de despăgubire, inclusiv în ceea ce privește stabilirea responsabilității și alocarea plăților sau a despăgubirilor.

Registrul este înființat pentru o perioadă inițială de trei ani.

2. Criteriile de eligibilitate pentru înscrierea cererilor de despăgubire în Registru în scopul examinării și soluționării lor viitoare sunt stabilite în normele și reglementările Registrului, ținând seama de faptul că astfel de cereri de despăgubire sunt formulate în legătură cu daune, pierderi sau prejudicii care au fost cauzate:

- la 24 februarie 2022 sau după această dată;
- pe teritoriul Ucrainei, în interiorul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional;
- prin fapte ilicite pe plan internațional ale Federației Ruse în Ucraina sau împotriva Ucrainei.

3. Sediul și statut juridic

Registrul are personalitate juridică în conformitate cu legislația națională a Regatului Țărilor de Jos și a Ucrainei. Registrul își are sediul la Haga, Regatul Țărilor de Jos. Statutul și funcționarea Registrului în Regatul Țărilor de Jos sunt reglementate de un acord cu statul gazdă încheiat de Consiliul European. Registrul are, de asemenea, un birou satelit în Ucraina în scopul de a asigura legătura cu guvernul Ucrainei și de a facilita informarea și contactul cu potențialii reclamanți și cu publicul larg din Ucraina.

4. Formele de participare

Statele și organizațiile internaționale se pot alătura Registrului în calitate de **Participanți** sau **Membrii Asociați**.

Astfel, orice stat membru sau observator al Consiliului European și al Uniunii Europene, precum și orice alt stat care a votat în favoarea Rezoluției A/RES/ES-11/5 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 14 noiembrie 2022, se poate alătura Registrului în calitate de **Participant**.

Orice stat membru sau observator al Consiliului European și al Uniunii Europene, precum și orice alt stat care a votat în favoarea Rezoluției A/RES/ES-11/5 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 14 noiembrie 2022, se poate alătura Registrului în calitate de **Membru asociat**. Membrii asociați pot, în orice moment, să devină Participanți, printr-o notificare în acest sens adresată Secretarului General al Consiliului European.

În plus, Conferința participanților poate autoriza orice alt stat sau organizație internațională care a solicitat acest lucru să se alăture Registrului, în calitate de Participant sau de Membru asociat. În Statut se precizează că în acest caz se va ține cont în special de poziția Guvernului Ucrainei.

5. Principalele structuri ale Registrului

Structurile Registrului sunt: **Conferința Participanților, Consiliul Registrului, Directorul executiv și Secretariatul.**

A. Conferința Participanților (denumită în continuare "Conferința") este formată dintr-un reprezentant desemnat de fiecare Participant. Aceasta are responsabilitatea generală pentru îndeplinirea funcțiilor Registrului.

Principalele atribuții ale Conferinței sunt:

- recomandă Participanților și Membrilor asociați măsuri menite să faciliteze îndeplinirea obiectivelor Registrului;
- aprobă normele și regulamentele propuse de Consiliu pentru reglementarea activității Registrului;
- numește membrii Consiliului;
- desemnează Directorul executiv, la propunerea guvernului Ucrainei;
- adoptă bugetul anual al Registrului;
- adoptă raportul anual de activitate al Registrului;

B. Consiliul Registrului (denumit în continuare "Consiliul") este format din șapte membri. Unul dintre membrii Consiliului este numit de Conferință dintre candidații desemnați de guvernul Ucrainei. Ceilalți membri ai Consiliului sunt numiți de către Conferință dintre candidații desemnați de către Participanți și Membrii asociați. La desemnarea acestora se ține cont de integritatea, experiența și expertiza multidisciplinară necesare pentru funcționarea eficientă a Registrului, în special în ceea ce privește dreptul internațional, daunele de război și cererile de despăgubire, contabilitatea și evaluarea pierderilor, precum și echilibrul de gen și echilibrul geografic la nivel global. Conferința poate modifica numărul de membri ai Consiliului dacă este necesar pentru a asigura funcționarea eficientă a Registrului, ținând seama de volumul și

complexitatea cererilor de despăgubire și de volumul de muncă aferent al Consiliului.

Consiliul este responsabil pentru exercitarea funcțiilor Registrului. Principalele atribuții ale Consiliului sunt:

- propune normele și regulamentele care guvernează activitatea Registrului și le pune în aplicare în mod corespunzător, în special în ceea ce privește determinarea categoriilor de daune, procedurile de primire, prelucrare și înregistrare a cererilor de despăgubire, formatul formularelor cererilor de despăgubire și cerințele privind probele pentru fiecare categorie de cereri de despăgubire, care sunt aprobate de Conferință;
- are autoritatea supremă în ceea ce privește eligibilitatea cererilor de înscriere în Registru, pe baza recomandării Directorului executiv;

C. Directorul executiv reprezintă Registrul și are dreptul de a acționa în numele acestuia. Principalele atribuții ale Directorului executiv sunt:

- are responsabilitatea zilnică de a supraveghea și administra activitatea Secretariatului Registrului;
- împreună cu Secretariatul, asigură sprijin substanțial, tehnic, administrativ și organizatoric pentru activitatea Conferinței și a Consiliului, în special asigurând o legătură regulată și pregătirea regulată a reuniunilor acestora;
- răspunde de transmiterea cererilor de despăgubire către Consiliu pentru aprobare în vederea înscrierii în Registru;
- asigură legătura cu organismele naționale și internaționale relevante cu privire la diverse aspecte legate de activitatea Registrului și de procesul de colectare a cererilor de despăgubire și a elementelor de probă;
- ține legătura cu Guvernul Regatului Țărilor de Jos și cu Guvernul Ucrainei cu privire la diverse aspecte administrative legate de activitatea Registrului;

Directorul executiv este desemnat de către Conferință la propunerea Guvernului Ucrainei și numit de către Secretarul General al

Consiliului Europei, ținând seama de integritatea, experiența și expertiza multidisciplinară necesare pentru acest post.

D. Secretariatul Registrului asigură, sub autoritatea Directorului executiv, sprijin funcțional, tehnic și administrativ pentru menținerea și funcționarea Registrului.

6. Finanțare și buget

Registrul dispune de un buget propriu și este finanțat prin contribuțiile anuale ale Participanților săi și prin contribuțiile voluntare ale Membrilor săi asociați. Conferința stabilește atât valoarea contribuțiilor anuale ale Participanților săi, cât și contribuțiile voluntare recomandate ale Membrilor săi asociați. Aceste contribuții ar trebui să se bazeze, de regulă, pe criteriile de stabilire a baremului anual al contribuțiilor la bugetul general al Consiliului Europei și pot fi ajustate în conformitate cu principiile pe care se bazează acest barem.

7. Alte prevederi relevante

În Statut se precizează că activitatea Registrului este menită să constituie prima componentă a unui viitor mecanism internațional de despăgubire care urmează să fie instituit printr-un instrument internațional separat, în cooperare cu Ucraina. Forma exactă a viitorului Mecanism de despăgubire urmează să fie stabilită, dar poate include o comisie de soluționare a cererilor de despăgubire și un fond de despăgubire mandatate să examineze și să decidă cu privire la cererile de despăgubire și/sau să plătească despăgubiri pentru daunele, pierderile sau prejudiciile cauzate prin faptele ilicite la nivel internațional ale Federației Ruse în Ucraina sau împotriva Ucrainei. Totodată, Statutul precizează că, în urma înființării unui Mecanism de despăgubire, activitatea Registrului este transferată, după caz, către acest Mecanism de despăgubire într-un mod care să asigure funcționarea neîntreruptă a Registrului până la încetarea acestuia și care să pună la dispoziția Mecanismului de despăgubire respectiv informațiile privind cererile de despăgubire și probele conținute în acesta.

Necesitatea și finalitatea aprobării alăturării României, în calitate de Participant, la acest demers:

	<ul style="list-style-type: none"> • Participarea la Acordul parțial extins privind Registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei ar transmite un semnal pozitiv cu privire la angajamentul României în sensul sprijinirii demersurilor de tragere la răspundere a Rusiei pentru agresiunea împotriva Ucrainei și pentru consecințele acesteia. • De asemenea, un astfel de demers ar demonstra consecvența și coerența României în planul politicii externe, în contextul agresiunii Federației Ruse împotriva Ucrainei. <p>În acest sens, menționăm faptul că România face parte din grupul nucleu organizat de Ucraina cu scopul înființării unui Tribunal special pentru sancționarea crimelor de agresiune săvârșite în Ucraina. În acest sens, participă regulat la reuniunile menite a identifica cea mai potrivită bază juridică în acest sens, care să faciliteze, în egală măsură, participarea cât mai largă a comunității internaționale la inițiativă. De asemenea, România s-a numărat printre cele peste 40 de state care au sesizat, la 2 martie 2022, Procurorul CPI cu privire la anchetarea crimelor de război, crimelor împotriva umanității și de genocid comise pe teritoriul ucrainean în contextul războiului de agresiune declanșat de Federația Rusă.</p>
2.3 Schimbări preconizate	<p>România se va alătura, în calitate de Participant, conform art. 4 alin. (1) din Statutul Registrului, la această inițiativă.</p> <p>Această alăturare presupune participarea la Conferința Participanților, prevăzută la art. 5 din Statut. Participarea va fi asigurată de reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe și, după caz, ai altor instituții competente.</p> <p>Totodată, România va achita o contribuție anuală la bugetul destinat implementării Acordului parțial extins privind registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei.</p> <p>Această contribuție, stabilită conform art. 10 din Statut, este cea comunicată anual de Secretariatul General al Consiliului Europei.</p> <p>Echivalentul în lei al contribuției datorate de România se va aloca anual de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Afacerilor Externe, care va asigura plata contribuției, potrivit legii.</p> <p>Conform notificării transmise de Consiliul Europei, contribuția anuală a României pentru anul 2023 este de 6052,73 euro și trebuie plătită până la <u>26 martie 2024</u>.</p>

2.4 Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic	
3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	<p>Participarea la Acordul parțial extins privind Registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei ar transmite un semnal pozitiv cu privire la angajamentul României în sensul sprijinirii demersurilor de tragere la răspundere a Rusiei pentru agresiunea împotriva Ucrainei și pentru consecințele acesteia.</p> <p>România va achita o contribuție anuală la bugetul destinat implementării Acordului parțial extins privind registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei.</p>
3.2 Impactul social	Nu este cazul
3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	A se vedea punctul 3.1.
3.4 Impactul macroeconomic	Nu este cazul
3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Nu este cazul
3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Nu este cazul
3.5 Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
3.6 Impactul asupra mediului înconjurător	Nu este cazul
3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Nu este cazul

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	Nu este cazul						
3.9 Alte informații	Nu este cazul						
Secțiunea a 4-a							
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)							
În mii lei (RON)							
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani	
1	2						7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:							-
a) buget de stat, din acesta:	-						-
(i) impozit pe profit	-						-
(ii) impozit pe venit	-						-
b) bugete locale:	-						-
(i) impozit pe profit	-						-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-						-
(i) contribuții de asigurări	-						-
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)	-						-
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-						-
a) buget de stat, din acesta:	-						-

(i) cheltuieli de personal	-						-
(ii) bunuri si servicii	-						-
b) bugete locale:	-						-
(i) cheltuieli de personal	-						-
(ii) bunuri și servicii	-						-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-						-
(i) cheltuieli de personal	-						-
(ii) bunuri si servicii	-						-
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)	-						-
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:	-						-
a) buget de stat	-						-
b) bugete locale	-						-
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-						-
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-						-
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor	-						-
si/sau cheltuielilor bugetare	-						-
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:	-						-

<p>a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p>						
4.8 Alte informații	Nu este cazul					
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ.	Nu este cazul					
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul					
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).	Nu este cazul					
5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE	Nu este cazul					
5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE	Nu este cazul					

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
5.6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 6-a	
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
6.1 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul
6.2 Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul
6.3 Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. <u>521/2005</u> privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
6.4 Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. <u>750/2005</u> privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social	Proiectul de act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1073/2023.

d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	
6.6 Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
7.1 Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ a fost publicat la 17 august 2023 pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe, la secțiunea „ <i>Transparență decizională</i> ”, împreună cu instrumentul de motivare, respectând prevederile legale în vigoare cu privire la transparența decizională în administrația publică și la accesul la informațiile de interes public (Legea nr. 52/2003).
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualele impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul
7.3 Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
8.2 Alte informații	Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea participării României la Acordul parțial extins privind Registrul daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei, instituit prin Rezoluția CM/Res(2023)3, adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la Strasbourg, la 12 mai 2023, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin. (3) din Constituția României, republicată.


PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU